

2. SEPTEMBER

NR.47

Linieafprøvning af kalkuner, ænder og gæs

Folmer Høj

Afdelingen for forsøg med fjerkræ

Ved linieprøven med kalkuner blev på 10 uger opnået en gennemsnitsvægt på 2962 g, en karakter for slagte kvalitet og kødfylde på 4,9 og et brystvinkelmål på 123. Foderforbruget var 1,97 kg pr. kg kalkun.

Linieprøven med ænder gav en vægt ved 56 dage på 3257 g, en karakter for slagte kvalitet på 5,1 og et mål for brystets kødfylde på 16,9 mm. Foderforbruget var ved de 8 uger 3,06 kg. pr. kg tilvækst. Parteringsresultaterne viser, at både tilvækst og kødindhold er forøget.

Gæssene blev slagtet ved 15 uger og ved denne alder var levendevægten 6621 g, karakter for slagte kvalitet 5,3 og målet for brystets kødfylde 31,2 mm. Foderforbruget var 3,99 kg pr. kg gås.

Indledning

På Afkomsprøvestationen for Slagtekyllinger på Favrholt har der i prøveåret 1974-75 været afholdt en linieprøve med i alt 568 kalkuner; desuden har der været en prøve, omfattende 1345 ænder, samt en prøve med 706 gæs hos P. Raff, Nakke, Rørvig.

Kalkuner

Hus og pasning

Ved kalkunkyllingernes indsættelse var hele huset opvarmet med centralvarme til 36°C målt 1½ m over gulvet. Efter 3 døgn blev temperaturen sænket med ca. 3° pr. uge til 15° eller så meget, som udetemperaturen tillod. Der blev tilstræbt en

luftfugtighed på 40-50 pct. i den første uge, stigende til 70-80 pct. ved 4 ugers alderen og resten af opdrætningstiden; for at opnå dette var det nødvendigt med jævne mellemrum at bruse vand på gangen i de første uger. Som strøelse anvendtes hel halm, og der blev givet kråseflint fra starten. For at modvirke et udbrud af forstoppelse blev det nødvendigt efter 2 uger at fjerne halmen i startringen og strø med sand. Som ekstra lys blev i den første del af opdrætningstiden anvendt en 100 watt pære for hver 2 rum; i de sidste 2-3 uger blev lyset slukket en del af tiden for at undgå kannibalisme. Kalkunkyllingerne blev talt ved indsættelsen og 4 ugers alderen, men de blev ikke vejlet i opdrætningstiden.

Fodring

Til prøven blev anvendt granuleret foder. Pre-starter, der anvendtes de første 2 uger, samt kalkunstarter, der anvendtes fra 2-7 uger, indeholdt nitrovin, nifurazolidon og amprocidklorid; voksefoderet, der anvendtes de sidste 3 uger, inde-

holdt zinkbacitracin. De tre blandinger havde den i tabel 1 anførte sammensætning og indhold ifølge kemisk analyse.

Vægten af de enkelte hold fra årets prøve varierede fra 2870 til 3045 g med et gennemsnit på 2962 g; levendevægten er beregnet på grundlag af slagtevægten med en slagteprocent på 86. Karakter for slagte kvalitet, bedømt med skala fra 1 til 8, dækker en variation fra 4,6 til 5,2 points, medens brystvinkelmålet varierede fra 118 til 127°. I tabel 2 samt tabel 4 og 8 – under afsnittene for ænder og gæs – er foderforbrug i de sidste to kolonner korrigeret til et energiindhold på 3000 kcal.OE pr. kg foder. Foderforbruget for de enkelte hold var næsten ens; det var ret lavt med et gennemsnit på 1,97 kg pr. kg kalkun.

I første leveuge døde 1,9 pct. af de indsatte kalkunkyllinger, og i de sidste 9 uger af opdrætningstiden døde 11,8 pct. af nettokalkunkyllingerne – hovedsagelig på grund af forstoppelse. På slagteriet blev 1,8 pct. kasseret ved den veterinære kontrol.

Gennemsnitstallene for de enkelte år kan ikke direkte sammenlignes, idet liniekrydsningerne i de enkelte hold er forskellige hvert år, desuden må der på grund af den store dødelighed tages visse forbehold ved vurdering af resultaterne i 1974 og 1975.

Tabel 1. Foderblandningernes sammensætning

		Pre-starter	Kalkun-starter	Vokse-foder
Majs	kg	24,0	20,0	40,0
Byg	–	–	5,0	5,0
Hvede	–	21,0	25,3	19,7
Sojaskæ	–	44,0	35,0	28,0
Kød-benmel	–	2,0	2,0	2,0
Sildemel	–	2,0	2,0	2,0
Hvedeklid	–	–	3,0	–
Grønmel	–	2,0	2,0	–
Tørgær	–	2,0	2,0	–
Kogsalt	–	0,2	0,2	0,2
Dikalciumfosfat	–	1,8	1,8	1,8
Kridt	–	0,5	1,2	0,8
Vitaminforbl.	–	0,5	0,5	0,5
I alt	kg	100,0	100,0	100,0
kcal. pr. kg foder		2865	2830	2970
pct. p-s ford. renprot.		25,3	22,0	18,9
g prot. pr. 3000 kcal.		265	233	191

Prøvens resultat

Tabel 2. Årgennemsnit for linieprøver

År	Antal hold	Alder, uger	Vægt, g	pct. døde	Slagte-kval.	Bryst-vinkel	Foderforbrug, kg	
							pr. kalkun	pr. kg kalkun
1969	8	10	2761	2,2	4,2	106	6,05	2,19
1970	8	10	2890	1,1	5,0	118	6,50	2,25
1972	6	10	2996	2,4	4,9	98	6,54	2,18
1973	20	10	3120	2,8	5,0	117	6,44	2,06
1974	5	10	3026	30,8	4,8	125	5,62	1,86
1975	4	10	2962	11,8	4,9	123	5,84	1,97

Ænder

Hus og pasning

Ved ællingernes indsættelse var hele huset opvarmet med gaskyllingemødre til 30°C, målt 1½ m over gulvet, og i de første 14 dage blev rumtemperaturen sænket med 5° pr. uge; i denne periode var

luftfugtigheden 60-70 pct. Da ællingerne var 14 dage, blev de vejret holdvis, mærket med et holdnummer i vingen og sat i løbegårde under halvtag. I starthuset blev anvendt strøelse af fræsespån, og i den resterende del af opdrætningstiden anvendtes hel halm som strøelse.

Fodring

Til prøven blev anvendt pelleteret foder i hele opdrætningstiden. Startfoderet, af hvilket der blev anvendt ca. 1. kg pr. ælling, indeholdt nifurazolidon. Voksefoderet indeholdt ikke lægemid-

ler eller antibiotika af nogen art. De to foderblandinger havde den i tabel 3 anførte sammensætning og indhold ifølge kemisk analyse.

Tabel 3. Foderblandingerens sammensætning

		Startfoder	Voksefoder
Majs	kg	35,0	33,0
Byg	—	12,0	25,0
Hvede	—	12,0	10,0
Havre	—	10,0	8,7
Sojaskrå	—	20,0	17,0
Kød-benmel	—	3,0	1,0
Fiskemel	—	3,0	—
Lucernegrønmel	—	2,0	2,0
Salt	—	0,2	0,3
Dikalцийfosfat	—	1,0	1,8
Kridt	—	1,0	0,9
Vitaminforbl.	—	0,8	0,3
I alt	kg	100,0	100,0
keal. pr. kg foder		2840	2850
pct. p-s ford. renprot.		17,7	14,3
g prot. pr. 3000 keal.		187	151

Det bedste hold opnåede en levendevægt på 3600 g og en opskåret vægt på 2300 g, iøvrigt varierede levendevægten fra 2800 til 3550 g med et gennemsnit på 3257 g, og bortset fra 5 hold fra de »små linier« havde holdene en opskåret vægt på 2080–2300 g. Karakteren for slagtekvalitet var lidt højere end ved forrige års prøver, og sammenlignet med sidste år var der en stigning i brystets kødfylde; dette mål varierede hos de enkelte hold fra 15,5 til 18,6 mm. Det gennemsnitlige foderforbrug var ca. 10 kg pr. and, hvilket giver 3,06 kg pr. kg and, og forskellen på de enkelte holds foderforbrug var ikke så stor som ved forrige års prøver, idet der kun var en forskel på bedste og dårligste hold på 0,26 kg foder pr. kg tilvækst.

Dødeligheden var lav, i første leveuge døde 0,4 pct. af de indsatte ællinger, og i de sidste 7 uger af opdrætningstiden døde 0,1 pct. af nettoællingerne. På slagteriet blev 0,1 pct. kasseret ved den veterinære kontrol.

Prøvens resultat

Tabel 4. Årgennemsnit for linieprøver

År	Antal hold	Alder, dage	Vægt, g	pct. døde	Slagte-kval.	Kødfylde mm	Foderforbrug, kg	
							pr. and	pr. kg and
1969	24	56	2715	1,1	3,8	—	8,36	3,08
1970	24	56	2879	0,3	4,4	15	8,67	3,01
1971	23	56	2893	0,4	3,9	18	8,65	2,99
1972	30	56	3122	0,9	4,8	18	9,58	3,07
1973	28	54	3115	1,2	5,0	17	9,62	3,09
1974	48	56	3089	1,1	4,8	15	9,64	3,12
1975	27	56	3257	1,0	5,1	17	9,98	3,06

Partering

I lighed med tidligere år er der fra årets prøve udtages ænder til partering for at undersøge parteringsudbytte hos de forskellige liniekombinationer. I tabel 5 er sammenlignet gennemsnitstallene fra 5 prøver.

Tabel 5. Resultatet af partering af ænder

År	Opskåret, pct.	Brystkød, pct.	Lårkød, pct.
1969	64,0	18,2	16,5
1970	64,7	19,8	17,8
1972	67,5	24,0	22,0
1974		12,2	26,8
1975		14,0	27,6

Ved de første tre parteringer er brystkød vejet med skind og subkutan fedt, i 1974 og 75 er det brystfilet uden skind og subkutan fedt. Det fremgår af tabellen, at der var en jævn stigning i opskæringsprocenten og en betydelig forbedring af kødindhold; dette illustreres måske bedre, hvis man sammenligner ænder, slagtet fra to forskellige linier. Den ene linie har været selekteret for både tilvækst og kødindhold i 6 generationer, den anden linie kun i 2 generationer. Resultaterne er vist i tabel 6.

Tabel 6. Vægt og brystkød for to forskellige linier

Selekteret i generationer	Vægt, 56 dage, g	Brystkød, pct.	Lårkød, pct.
2	2767	11,1	27,3
6	2926	13,3	26,7

Tabellen viser, at det er muligt at forøge både tilvækst og kødindhold med de avlsmetoder, der anvendes på avlscentrene.

Tabel 7. Fedefoderets sammensætning

Majs	kg	21,0
Byg	-	30,0
Hvede	-	26,8
Havre	-	10,0
Sojaskrå	-	4,0
Kød-benmel	-	2,0
Lucernegrønme	-	3,0
Salt	-	0,3
Dikalciumfosfat	-	1,8
Kridt	-	0,7
Vitaminforbl.	-	0,4
I alt	kg	100,0

De tre blandinger indeholdt ifølge kemisk analyse:

	start-foder	vokse-foder	fedefoder
kcal. pr. kg foder	2870	2840	2805
pct. p-s ford. renprot.	17,4	14,3	10,5
g prot. pr. 3000 kcal.	182	151	113

Prøvens resultat

Tabel 8. Årsgennemsnit for linieprøver

År	Antal hold	Alder, uger	Vægt, g	pct. døde	Slagte-kval.	Kødfylde mm	Foderforbrug, kg	
							pr. gås	pr. kg gås
1972	10	16	6733	2,3	4,7	28,8	30,39	4,50
1973	9	13	5910	2,5	4,3	32,8	21,13	3,58
1973	9	15	6460	2,5	4,6	33,5	25,39	3,93
1974	14	15	6621	2,1	5,3	31,2	26,45	3,99

Vægten af de 14 hold varierede fra 5918 til 7251 g med et gennemsnit på 6621 g, hvilket er 161 g mere end 15 ugers vægten ved den tilsvarende prøve i 1973. Slagtekvaliteten er forbedret med ca. 0,7 point i forhold til forrige års prøver, og brystets kødfylde var absolut tilfredsstillende, idet alle hold havde fra 3,0 til 3,3 cm brystkød. Det gennemsnitlige foderforbrug er uændret sammenlignet med sidste år, men da der er ret stor forskel på de enkelte hold, med en variation fra 3,76-4,20 kg pr. kg tilvækst, skulle der være gode muligheder for at forbedre foderudnyttelsen.

Gæs

Hus, pasning og fodring

Med hensyn til indsættelse, husforhold og pasning henvises til omtalen af dette under afsnittet for ænder. I hele opdrætningstiden anvendtes pelleteret foder, en startfoderblanding fra 0-2 uger, voksefoder i perioden 2-8 uger og fedefoder fra 8-15 uger. Start- og voksefoder havde samme sammensætning, som omtalt under afsnittet for ænder; fedefoderet indeholdt ikke lægemidler og antibiotika af nogen art og dets sammensætning er anført i tabel 7.

I første leveuge døde 0,8 pct. af de indsatte gæslinger og i de sidste 14 uger af opdrætningstiden døde 2,1 pct. af nettogæslingerne. Der var ingen kasserede ved slagteriets veterinære kontrol.

Resultaterne fra de enkelte hold ved prøverne har været offentliggjort i meddelelser fra forsøgs-laboratoriets fjerkræafdeling, kalkunprøven den 18. juni 1975, andepøven samme dato og prøven med gæs den 4. oktober 1974.